

Plan for forebygging og oppfølging av barn og unge

Forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer

Temaplan 2024 - 2027

Vedtatt av kommunestyret den 13.05.24

Forord

Nittedal kommune skal være en trygg og god kommune å vokse opp i.

Nittedal kommune skal legge til rette for at alle barn og unge får muligheten til å vokse opp i trygge og inkluderende omgivelser, hvor de kan utvikle sitt fulle potensiale og bli aktive samfunnsborgere. Å investere i barn og unge er den aller beste investeringen en kommune kan gjøre. Barn og unge utgjør 100 % av framtiden og er morgendagens voksne.

Allerede i 2021 startet arbeidet i kommunen med forberedelse til barneverns/oppvekstreformen gjennom arbeid i ulike tverrfaglige arbeidsgrupper. Plan for forebygging og oppfølging av barn og unge bygger videre på erfaringer fra dette arbeidet.

Barne- og familiedepartementet har gitt føringer for kommunens plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Planen skal inneholde en beskrivelse av:

1. *Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet*
2. *Hvordan ansvaret skal fordeles mellom tjenestene*
3. *Hvordan oppgaveløsingen skal organiseres*
4. *Hvordan ulike tjenester skal samarbeide*

I november 2023 ble det fra Statsforvalteren gitt ytterligere to krav til planen.

Planen skal også inneholde en beskrivelse av:

5. *Alle tjenester på oppvekstområdet*
6. *Hvordan kommunens ledelse skal gjøre avklaringer dersom det oppstår uklarheter eller uenigheter om fordeling av ansvar mellom tjenester*

Denne temaplanen beskriver og dokumenterer det forebyggende arbeidet og oppfølging av barn og unge i Nittedal, og svarer ut Bufdirs krav satt til plan om forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer. Samtidig er det betydelig flere områder knyttet til forebygging og oppfølging som må ivaretas. Nittedal kommunes *Plan for forebygging og oppfølging av barn og unge* retter seg derfor mot en bredere innsats, uten at dette reduserer kommunens oppmerksomhet mot forebygging av spesifikt omsorgssvikt og atferdsvansker.

Kommunens forebyggende arbeid for barn og unge har tatt utgangspunkt i etablert kunnskap og forskning om hvilke faktorer som er særlig viktige for at barn og unge skal lykkes og oppleve mestring, tilhørighet og læring. Dette er fundamentet for tiltak på oppvekstområdet og forebyggende arbeid for barn og unge:

Barn og unge i Nittedal

- er trygge, kan føle, tenke og utfolde seg, uten å være redde
- behandler seg selv og andre med omsorg og respekt
- når sitt utviklings- og læringspotensial
- tar vare på miljøet
- er så glade i å bevege seg, at det gir grunnlag for livslang bevegelsesglede

Innhold i Plan for forebygging og oppfølging av barn og unge

1. Bakgrunn for temaplanen, forankring i Barnevernreformen/Oppvekstreformen
2. Utfordringsbildet – overordnet og i kommunens ulike styringsdokumenter
3. Tidlig innsats og forebygging
 - definisjoner
 - kommunens ansvar for tidlig innsats og forebygging i ulike lover og forskrifter
4. Fundamentet for det forebyggende arbeidet i Nittedal
5. Innsatsområder:
 - Medvirkning fra barn og unge
 - Trygge inkluderende miljø; i barnehage, skole, hjemme, i frivillige lag og foreninger
 - Læring og mestring; emosjonelt, sosialt og faglig
 - Tidlig innsats og koordinerte tjenester
6. Svar på seks krav til plan for forebygging og oppfølging av barn og unge
7. SLT - Vi bryr oss!
8. Evaluering, revidering og realisering av planen

Bakgrunn for temaplanen

Denne temaplanen skal sikre helhet og sammenheng i arbeidet rundt barn, unge og deres familier. Planen ses i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel, kommunens samhandlingsmodell for bedre tverrfaglig innsats; BTI- modellen, Strategiplan for kvalitet i barnehage og skole og handlingsplaner for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø samt Barnevernreformen.

Forebygging rettet mot barn og unge handler først og fremst om å legge til rette for et godt oppvekstmiljø for alle. Dette innbefatter både informasjons- og holdningsarbeid samt konkret arbeid for å skape gode, trygge lokalsamfunn. Det skilles mellom universell, selektiv og indisert forebygging.

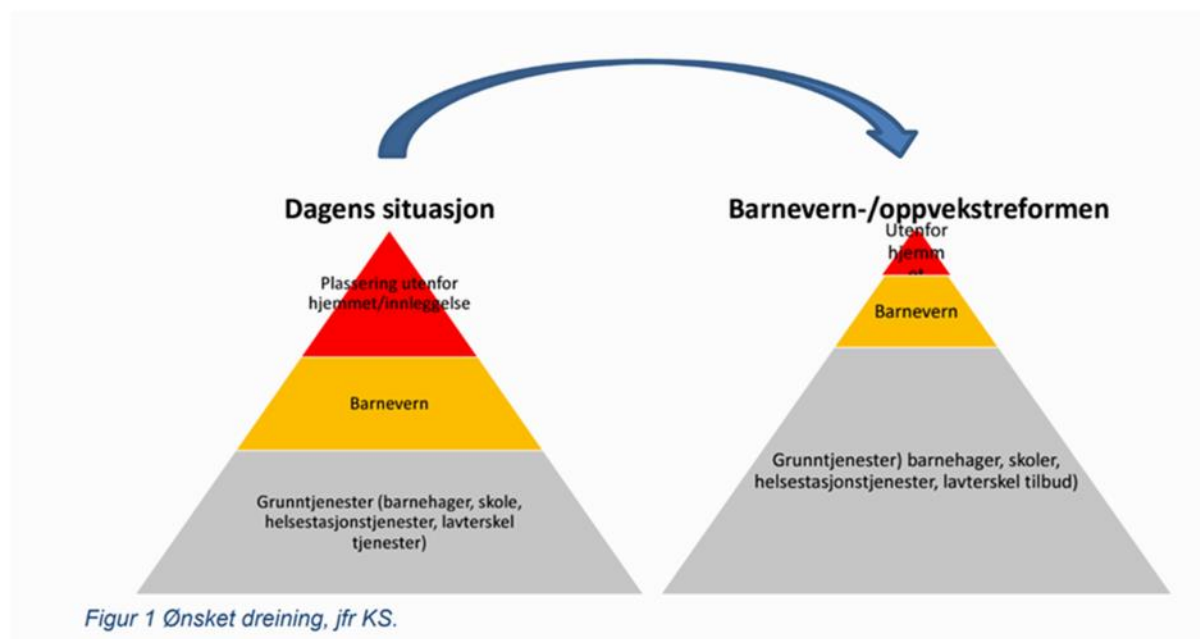
Barnevernsreformen – en oppvekstreform trådte i kraft 1. januar 2022. Reformen flytter mer ansvar fra staten til kommunene på barnevernsområdet. Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. Reformen understøttes av konkrete lovendringer og insentiver.

Mål med reformen

- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og foreldres behov
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv
- Kommunen skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging

Målene i reformen blir kun oppnådd gjennom endringer i hele oppvekstsektoren. Derfor blir barnevernsreformen i tillegg omtalt som en oppvekstreform. Reformen stiller krav om å styrke det forebyggende og tverrsektorielle samarbeidet.

Reformen er forankret i Prop. 73 L (2016–2017) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform).

Ny barnevernslov av 01.01.23 §15-1, 2 ledd pålegger alle kommuner å utarbeide en *plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer*. Planen skal vedtas av kommunestyret. Å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker er svært viktig. Samtidig er det betydelig flere områder i en oppvekst som må ivaretas. Nittedal kommunes *plan for forebygging og oppfølging av barn og unge* retter seg derfor mot en bred og helhetlig innsats, uten at dette reduserer kommunens oppmerksomhet mot forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker.

Utfordringsbildet, tidlig innsats og forebyggende arbeid

Godt forebyggende arbeid og tidlig innsats kjennetegnes først og fremst av gjennomgående god kvalitet i barnehager og skoler. Både nasjonalt og lokalt er det tendenser/utfordringer knyttet til barn og unge som kommunene må møte mer treffsikkert og effektivt framover. Flere av disse er beskrevet i kommunens ulike rapporterings- og styringsdokumenter, bl.a. i Budsjett – og økonomiplan 2024-2027.

- Barn og unge med psykisk helseproblematikk øker
- Mobbetallene øker, selv om de fleste elever melder om god trivsel på skolen
- Elever med alvorlig skolefravær øker
- Bekymringsfull økning i antall barn med vedtak om spesialundervisning i skole
- Økende andel barn med individuelle behov for spesialpedagogiske tiltak og tilrettelegging i barnehage
- Økende andel barn med samspillsvansker
- Barn med alvorlig, sammensatt og gjennomgripende problematikk er økende, dette utløser behov for skole- og barnehageplasser i særskilte tilrettelagte tilbud
- Flere barn trenger tilrettelegging gjennom hele skoleløpet og inn i voksenlivet
- Barnevernet opplever økende behov og økt kompleksitet, flere barn og ungdom trenger betydelige og omfattende endringer i livet og dermed øker utgifter til beredskapshjem, fosterhjem og institusjonsplasseringer. Dette krever ressursinnsats på forebyggende tiltak, samtidig som akutte behov må ivaretas.
- Økende behov for avlastning og veiledning til foreldre med særlig stor omsorgsbelastning
- 10-15% i hvert årskull fullfører og består ikke videregående opplæring
- Flyktningbarn skal inkluderes og sikres aktiv deltakelse i sosiale fellesskap. Barnehageplass og skoletilhørighet er de viktigste tiltakene for dette
- Økende behov for kompetanse til å håndtere traumatiserte flyktningbarn og unge med spesielle behov

Tidlig innsats

Nittedal kommune har i sitt overordnede dokument, Kommuneplanens samfunnsdel, tydelig signalisert at tidlig innsats skal ha høy prioritet. Under overskriften "Våre viktigste utfordringer" er tidlig innsats - barn og unge et av de viktigste innsatsområdene. Tidlig innsats slås også fast i delmål: "Vi prioriterer forebyggende arbeid og tidlig innsats."

I Stortingsmelding 6, 2019-2020 *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* defineres tidlig innsats slik:

Tidlig innsats betyr et godt pedagogisk tilbud fra tidlig småbarnsalder, at barnehager og skoler arbeider for å forebygge utfordringer, og at tiltak settes inn umiddelbart når utfordringer avdekkes. Tiltak kan være å tilrettelegge innenfor det ordinære tilbudet og/eller ved å sette inn særskilte tiltak.

Tidlig innsats – barn og unge

- Barn og unge skal ha trygge oppvekstvilkår
- Tidlig innsats
- Alle tjenestene må bidra til inkludering og tilhørighet
- Bedre sammenheng i innsatsen mellom tjenestene
- Kapasitetsutnyttelse

Den nye barnevernloven § 1-10 om tidlig innsats er en viktig bestemmelse som setter barnets behov i fokus:

§ 1-10. Tidlig innsats: Barnevernet skal sette inn tiltak tidlig for å forebygge alvorlig omsorgssvikt og atferdsvansker.

Dette prinsippet viderefører dagens lovgivning og understreker at det er avgjørende å handle raskt når det oppstår bekymring for et barns omsorgssituasjon eller atferd. Tidlig innsats handler om å avdekke og forebygge alvorlig omsorgssvikt og atferdsvansker før det blir for sent. Barnevernet har en plikt til å iverksette tiltak som er tilpasset barnets behov og som er egnet til å ivareta barnets interesser. I noen tilfeller kan det være nødvendig å iverksette inngripende tiltak tidlig for å sikre barnets beste.

Det er viktig at barnevernet samarbeider tett med andre instanser, barnet og foreldrene så tidlig som mulig i saken. Dette vil bidra til å skape en helhetlig og koordinert tilnærming til barnets situasjon. Det vil også gjøre det lettere å sette inn tiltak som er tilpasset barnets behov og som er egnet til å ivareta barnets interesser på best mulig måte.

Tidlig innsats er spesielt viktig når det gjelder de yngste barna. Barn som opplever omsorgssvikt eller atferdsproblemer i tidlig alder, har større risiko for å utvikle alvorlige problemer senere i livet. Derfor er det avgjørende å handle raskt og sette inn tiltak som kan forebygge og avhjelpe problemene på et tidlig stadium.

Også Pedagogisk-psykologisk tjeneste har et ansvar for tidlig innsats:

PP-tjenesten skal samarbeide med barnehagene og skolene om tidlig innsats og forebygging.

Tidlig innsats er et ansvar som påhviler alle som jobber med barn og unge. Tidlig innsats handler om å gi hjelp så tidlig som mulig i et menneskes liv. Med tidlig innsats kan vi unngå at vansker blir unødvendig store og at det oppstår tilleggsvansker.

Med tidlig innsats kan vi også forebygge:

- skeivutvikling
- sosiale vansker
- utenforskap
- lærevansker
- fravær og frafall i skole
- å havne utenfor arbeidslivet

De fleste barn som har spesielle behov, blir fanget opp tidlig i barnehage- eller skoleløpet. Men tidlig innsats er også viktig for barn med mindre omfattende vansker. Kommunen må sørge for at tidlig innsats på alle nivå er godt koordinert og at alle handler i tråd med våre vedtatte mål om tidlig innsats og god samordning.

Nittedal kommune har utviklet en samhandlingsmodell for tidlig og tverrfaglig innsats som skal styrke arbeidet med barn og unge - fra svangerskap og opp til 24 år, BTI- modellen (bedre tverrfaglig innsats). Samhandlingsmodellen skal bidra til tidlig innsats og helhetlig, systematisk oppfølging av barn og unge med behov for hjelp, støtte og oppmerksomhet i korte eller lengere perioder i livet. Samhandlingsmodellen er inndelt i nivåer for å sikre kvalitet, forankring og varig drift av arbeidet. Samhandlingsmodellen BTI har en struktur og et innhold som svarer ut fire av seks krav til lovpålagt plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Forebygging

Forebygging er en av de viktigste investeringer et samfunn kan gjøre; først og fremst ut fra menneskelige hensyn, men også ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv. Forebygging og tidlig innsats har felles hensikt: gjennom et godt systematisk arbeid der forebygging og tidlig innsats gjennomsyrrer tjenestene, vil man være i forkant og kan forhindre at vansker oppstår og at skjevutvikling skjer. Gode forebyggende tjenester er bra for alle, men avgjørende for noen.

Som for *tidlig innsats* er *forebygging* et ansvar som treffer alle som jobber med barn og unge i kommunen:

- Helsestasjonen er en del av kommunehelsetjenesten som utøver planmessig helsefremmende og forebyggende helsearbeid mot barn i alderen 0–5 år innenfor temaer som omhandler både psykisk og fysisk helse i tillegg til sosiale forhold.
- Barnehagene skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barns fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen.
- Skolen skal være en sentral arena for forebyggende, tverrfaglig og helsefremmende arbeid for et godt og trygt læringsmiljø som støtter opp barn og unges sosiale, faglige og emosjonelle utvikling.
- Forebyggende barnevern kan deles inn i to undergrupper:
 - Primær forebygging: Forebygging retter seg mot alle kommunens barn og unge og involverer alle hjelpetjenester rettet mot barn og unge, skoler og barnehager, frivillig sektor og andre aktører.
 - Sekundær forebygging: Retter seg mot å identifisere utfordringer slik at de ikke utvikler seg. Det sekundærforebyggende arbeidet retter seg mot noen få av kommunens barn og deres familier, som har behov for hjelp til å håndtere situasjonen.
- Innsatser knyttet opp til barn og unge med flyktningstatus skal ha tidlig innsats og forebygging som prinsipper for det systematiske arbeidet. Kommunen skal sørge for at flyktninger med sammensatte tjenestebehov får rask og nødvendig hjelp av riktig instans(er). Dette bidrar også til å tidlig identifisere barn som trenger ekstra oppfølging fra ulike tjenester.

Fundamentet for det forebyggende arbeidet

I en plan for forebygging og oppfølging av barn og unge er et av kjernespørsmålene; hva beskytter og styrker aller mest?

Vi må sikre at vi arbeider og styrer mot det som gir best mulig effekt for barns liv. En test på om målene er gode er å spørre: *Hvis dette målet er nådd, i hvilken grad er det beskyttende, gir grunnlag for et godt liv - her og nå som barn og ungdom, og grunnlag for et godt og selvstendig voksenliv?*

Kommunens forebyggende arbeid for barn og unge tok tidlig utgangspunkt i etablert og oppdatert kunnskap og forskning om hvilke faktorer som er særlig viktige for at barn og unge skal lykkes og oppleve mestring, tilhørighet og læring. Å jobbe mot følgende mål er fundamentet for forebyggende arbeid for barn og unge:

Hjemme, i barnehagen, på skolen og i fritiden, barn og unge i Nittedal:

1. er trygge, kan føle, tenke og utfolde seg, uten å være redde
2. behandler seg selv og andre med omsorg og respekt
3. når sitt utviklings- og læringspotensial
4. tar vare på miljøet
5. er så glade i å bevege seg, at det gir grunnlag for livslang bevegelsesglede

Målene er også godt forankret i kommunes utvalgte bærekraftsmål:

Innsatsområder

Både nasjonalt og lokalt har man samlet seg om noen sentrale innsatsområder som må gis særlig oppmerksomhet for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker, og beskytte og følge opp barn og unge. Disse gjenfinnes også i lovverk og styringsdokumenter som f.eks. Barnekonvensjonen, Læreplanen og Rammeplanen. I Nittedal har disse vært særlig prioritert:

1. Medvirkning fra barn og unge
2. Trygge inkluderende miljø; i barnehage, skole, hjemme, i frivillige lag og foreninger
3. Læring og mestring; emosjonelt, sosialt og faglig
4. Tidlig innsats og koordinerte tjenester

For hvert av de fire innsatsområdene gis spesifikke råd fra barn og unge til voksne. Ungdomsrådet har både bidratt til og kvalitetssikret rådene.

Beskrivelse av temaplanens fire innsatsområder

Barn og unges medvirkning

«Ingenting om oss, uten oss»!

Beskrivelse – hva vi gjør på dette innsatsområdet i de ulike tjenestene:

- Barnets beste vurderinger ligger til grunn for alt vi gjør, rutine for barnets beste-vurderinger ligger i verktøykassen til BTI.
- Barnehagene bruker barnemøter og strukturerte barnesamtaler som verktøy for medvirkning.
- Systematisk bruk av elevråd, BUK og Ungdomsrådet.
- Nittedal UNG og SLT- arbeidet har eget ungdomspanel.
- Kunnskap og retningslinjer for arbeid med alvorlig skolefravær utvikles og kvalitetssikres i samarbeid med elever.
- Nittedal kommunes Ungdomsråd har bidratt og kvalitetssikret «Råd fra barn og unge» i planens fire strategier.

Overordnede føringer – rammeverk og lover

- [Barnekonvensjonen](#) artikkel 3: Voksne skal gjøre det som er best for barn. Barns beste skal være et grunnleggende hensyn. Artikkel 12: Barn har rett til å sin mening, og denne skal bli hørt i tråd med alder og modenhet.
- [Grunnloven](#) § 104 inneholder i hovedsak artikkel 3 og 12 i Barnekonvensjonen
- [Nasjonal veileder](#) psykisk helsearbeid barn og unge

Råd fra barn og unge

- Bry deg på ekte.
- Ta oss på alvor.
- Ikke del informasjon vi har gitt deg, uten å spørre først.
- Sørg for at vi kjenner oss trygge.

Vi er særlig opptatt av

- Alltid ta barn og unge på alvor.
- Lytte for å *forstå*.
- Anerkjenn at barn og unge har en *merkompetanse*, de kan noe mer og noe annet enn oss voksne. Voksne må få tak i og forstå denne merkompetansen for å kunne gi god hjelp.

Trygge inkluderende miljø; hjemme, i barnehage, i skolen og i fritiden

Beskrivelse – hva vi gjør på dette innsatsområdet i de ulike tjenestene:

Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagene skal sikre et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn. Inkludering er et bærende prinsipp i planlegging og gjennomføring av alle aktiviteter som skjer i barnehagen.

Skolene skal sikre trygge læringsmiljøer for alle barn. Inkludering og tilhørighet er viktige prinsipper i arbeidet med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning og opplæring samt i alle øvrige aktiviteter på skolen.

Barnehagene og skolene skal jobbe etter målene og kjennetegnene i:

- Kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene
- Strategiplan for kvalitet i nittedalsskolen
- handlingsplan for et trygt og godt barnehagemiljø / handlingsplanen for et godt psykososialt læringsmiljø
- Sammen om barns læring og utvikling- overgang mellom barnehage og skole
- Handlingsveilederen i BTI

Fritidstilbud i regi av både kommunen og lag/foreninger skal ha som sine viktigste mål å skape inkluderende miljøer der alle kjenner seg velkommen og kan delta uten at økonomi blir en alt for høy terskel.

Overordnede føringer – rammeverk og lover

- Kapittel 8 i Lov om barnehager; psykososialt barnehagemiljø;
- Kapittel 9A i Opplæringsloven om retten til et trygt og godt skolemiljø
- Rammeplan for barnehagen
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020-Overordnet del og læreplan i dag

Råd fra barn og unge

- Bry deg om det du ser og hører! Snakk med oss! Gjør noe!
- Spør hvordan vi har det.
- Noen ganger trenger vi å snakke fritt, uten foreldre til stede.
- Gjør det trygt å snakke.
- Vær aktiv, ikke gi opp!
- Sett grenser! Si tydelig fra når noen ikke oppfører seg.
- Vær en god rollemodell.

Vi er særlig opptatt av

- Alle voksne som er rundt barn og unge tar ansvar for et inkluderende miljø, der alle kan delta og oppleve tilhørighet.
- At alle voksne griper inn og handler når barn utsettes for vold, mobbing eller krenkelser.

Læring og mestring emosjonelt, sosialt og faglig

Beskrivelse – hva vi gjør på dette innsatsområdet i de ulike tjenestene:

En av barnehagenes kjerneoppgaver er å støtte barnas språkutvikling en forutsetning for læring, samspill, lek og vennskap.

Barnehagen skal legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling.

Barnehagen skal sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

Alle barn skal oppleve faglig mestring og utfordres på sitt nivå. Skolene må ha gode systemer for å fange opp og følge opp barn som ikke har tilfredsstillende faglig utbytte. Barn som strever med grunnleggende ferdigheter, skal få god, forskningsbasert intensivopplæring.

Alle barn utvikler sosiale og emosjonelle ferdigheter i samspill med andre barn og voksne på skolen. Noen barn trenger å øve mer systematisk på sosiale og emosjonelle ferdigheter med god veiledning fra ansatte på skolen. Dette må skje så tidlig som mulig i skoleløpet. Alle skolene må ha en plan for utvikling av sosial kompetanse og legge til rette for undervisning og opplæring der man jobber med faglige, sosiale og emosjonelle ferdigheter samtidig.

Overordnede føringer – rammeverk og lover

- Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger,
- perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner (Rammeplan for barnehagen)
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020-Overordnet del og læreplan i dag
- Opplæringsloven §1.3- Tilpasset opplæring
- Opplæringsloven §1.4- Tidlig innsats på 1.-4.trinn

Råd fra barn og unge

- Sørg for at vi er trygge.
- Pass på at vi får oppgaver vi har mulighet til å mestre.
- Ha tro på oss!
- Bruk snill og varm humor.
- Snakk godt om alle.
- Vær en god klasseleder.

Vi er særlig opptatt av

- Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for barnas læringsprosesser.
- At undervisningen planlegges slik at alle barn opplever mestring og at det legges stor vekt på tilhørighet og fellesskap, også i arbeidet med fag
- At alle barn får mulighet til å oppleve mestring og utvikle seg utfra egne forutsetninger.

Tidlig innsats og koordinerte tjenester

Beskrivelse – hva vi gjør på dette innsatsområdet i de ulike tjenestene:

Fokus i alle kommunens tjenester for gravide, barn og unge er tidlig innsats.

God start er et tilbud for gravide med behov for ekstra støtte fra senest uke 28 i svangerskapet til og med barnet fyller 2 år.

Barnehager og skoler har en særlig oppmerksomhet rettet mot å sørge for at barn og unge ikke vokser seg inn i vansker voksne kan forebygge. Tett samarbeid med foreldre er avgjørende.

Kommunens samhandlingsmodell for bedre tverrfaglig innsats, BTI er beskrevet i denne planen. Samhandlingsmodellen er forpliktende for alle som jobber med barn, unge og familier i Nittedal kommune. Modellen har egen veileder for voksentjenestene, for å sikre at barn og unge blir ivaretatt som pårørende.

- Innsats fra tidligst mulig tidspunkt, *før* vanskene får vokst seg større.
- Igangsettes straks vi blir oppmerksomme på et behov.
- For alle aldersgrupper.

Overordnede føringer – rammeverk og lover

- [Lov om barnevern](#) § 15-1 krav om plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer
- [Nasjonal veileder](#) psykisk helsearbeid barn og unge
- [Helse- og omsorgstjenesteloven](#), kommunen skal
- §3-2 tilby helsefremmende og forebyggende tjenester
- §3-3 forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep
- §3-4 sørge for at helse- og omsorgstjenester blir koordinert

Råd fra barn og unge

- Ta på alvor det du ser og hører, ikke vent og se, hvis du lur, spør oss!
- La oss slippe å fortelle historien vår igjen og igjen.
- Snakk sammen, dere voksne, samarbeid om en god hverdag og gode tilbud til oss, men spør oss først - og informer oss om hva som skal skje.
- Spør hva vi mener og hva vi trenger, spør flere ganger!

Vi er særlig opptatt av

- Ikke innta en vente og se holdning!
- Være en ansvarlig og god samarbeidspartner.
- Samtidighet i våre tjenestetilbud; alle gjør som avtalt og til avtalt tid.
- Jevnlige evalueringer og fokus på effekten av det vi gjør.

Svar på 6 krav til plan for forebygging og oppfølging av barn og unge

Krav fra departementet til en kommunal plan for [forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer](#) er formulert i fire punkter. Planen må inneholde en beskrivelse av;

1. Overordnende mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet
2. Hvordan ansvaret skal fordeles mellom tjenestene
3. Hvordan oppgaveløsingen skal organiseres
4. Hvordan ulike tjenester skal samarbeide.

De fire kravene er ivaretatt i Nittedal kommunes samhandlingsmodell for bedre tverrfaglig innsats (BTI). Dette synliggjøres i den visuelle modellen for BTI og beskrives grundig i handlingsveilederen som følger modellen.

I brev fra Statsforvalteren til kommunene, den 21.11.23, stilles to tilleggskrav til planen:

5. En beskrivelse av hvordan kommunens ledelse skal gjøre avklaringer, dersom det oppstår uklarheter eller uenighet om fordeling av ansvar mellom tjenester.
6. En beskrivelse av kommunens forebyggende tjenester

1. Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet

Det er satt både et overordnet mål og et samfunns mål for samhandlingsmodellen, *Bedre tverrfaglig innsats*.

Overordnet mål

Barn og unge i risiko skal fanges opp og følges opp, fra tidligst mulig tidspunkt, i samarbeid med foreldre, uten oppfølgingsbrudd og med dokumentert effekt.

Samfunns mål

Barn og unge i risiko får rask, helhetlig og langsiktig hjelp slik at barna gis nødvendige forutsetninger for god psykisk helse gjennom oppveksten, fullfører minimum videregående skole og blir økonomisk selvstendige som voksne.

Strategier

BTI- modellen har en handlingsveileder som beskriver fra a til å hva du som ansatt i Nittedal kommune skal gjøre dersom du blir bekymret for et barn eller en ungdom.

Alle kommunens ansatte har plikt til å følge planen. Sammen med handlingsveilederen følger en verktøykasse med hjelpemidler. Handlingsveilederen og verktøykassen ligger med lenker i denne planen og er beskrevet i teksten som følger.

2. Fordeling av ansvar mellom tjenestene

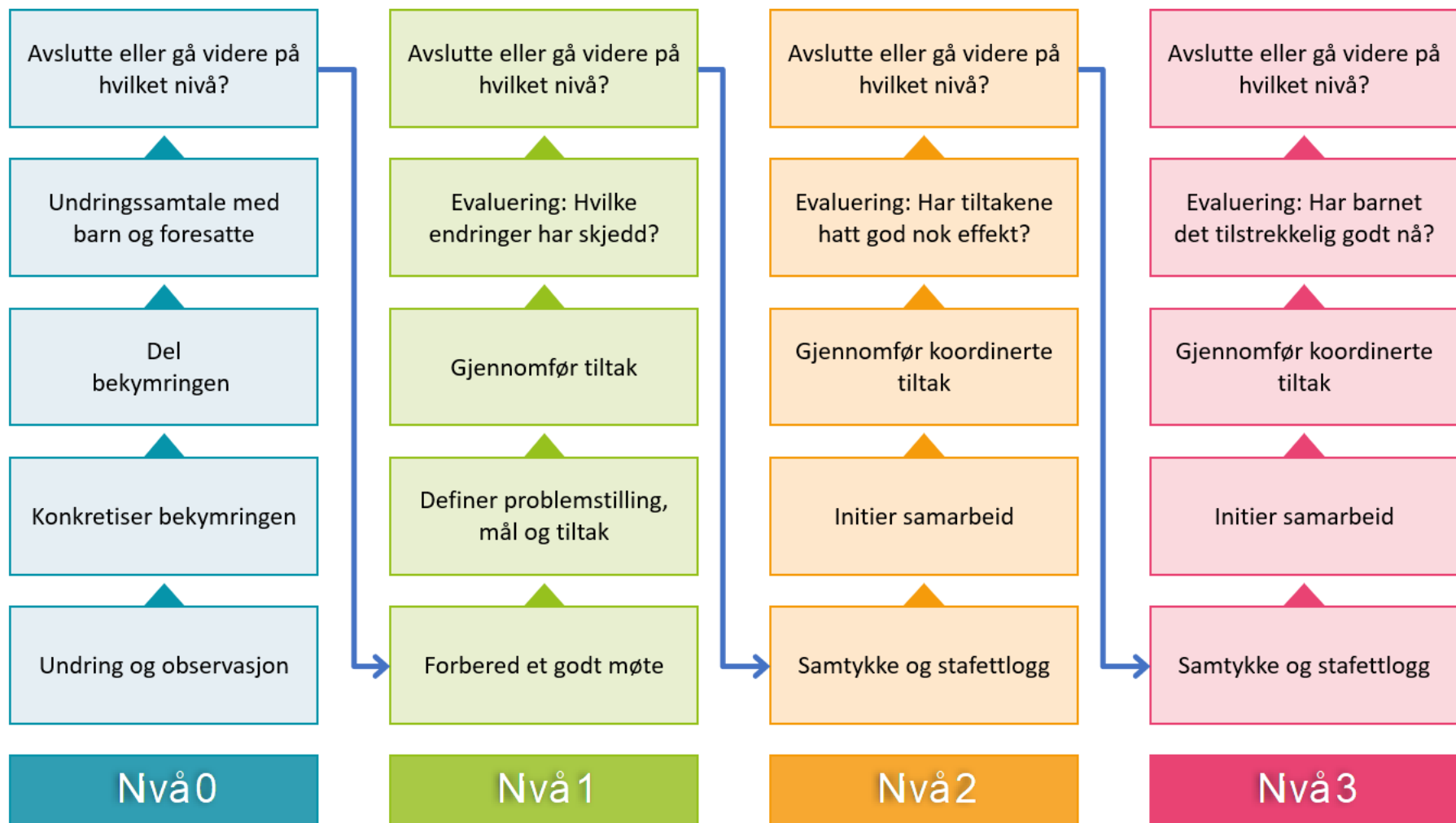
«Dette er rutinene for hvordan vi handler og samarbeider med barn, unge og deres foresatte. Handlingsveilederen er forpliktende for alle ansatte som møter barn, unge og familier med behov for hjelp, støtte og oppmerksomhet i korte eller lengre perioder i livet.

Dersom du lurer på om et barn trenger hjelp, plikter du å gjøre noe med det. Husk at det kanskje bare er du som ser. Da blir du den avgjørende faktoren dersom bekymringen viser seg å være reell». Handlingsveilederen for BTI, s. 1.

BTI-modellen og handlingsveilederen viser hvordan ansvar er plassert og fordelt mellom tjenestene. Modellen har fire nivå:

- Nivå 0: nivået for undring og avklaring. Hver gang et barn eller en ungdom vekker en oppmerksomhet i deg (det trenger ikke være en bekymring, men noe som gir undring) plikter du som er ansatt å observere og avklare om det er grunnlag for en bekymring eller ikke via stegene i nivå 0.
- Nivå 1: utfordringene kan løses i samarbeid med barn/unge, foresatte og ansatte på det aktuelle tjenestestedet via stegene på nivå 1.
- Nivå 2: Utfordringene krever samarbeid og bistand fra andre tjenester (f.eks. PPT)
- Nivå 3: Omfattende samarbeid mellom flere tjenester

Dette kjennetegner ansatte som jobber i tråd med samhandlingsmodellen BTI

- ✓ Du er oppmerksom og proaktiv.
- ✓ Du vet at nivå 0 er det aller viktigste nivået i modellen.
- ✓ Barns beste er et grunnleggende hensyn i alt du foretar seg på jobb.
- ✓ Du sørger for at barn og unge blir sett, forstått og ivaretatt.
- ✓ Du kartlegger og forholder deg aktivt til hva barn og unge selv mener er utfordrende og til hjelp.
- ✓ Du er en god og ansvarlig samarbeidspartner.
- ✓ Du følger handlingsveilederen for BTI fra A til Å.
- ✓ Jevnlige evalueringer og fokus på effekt er en selvfølge for deg.

Dette kjennetegner ledere som har ansvar for at samhandlingsmodellen BTI følges opp:

- ✓ Du sørger for at ansatte får nødvendig opplæring og repetisjoner.
- ✓ Du sørger for at organisasjonen følger handlingsveilederen for BTI med tilhørende verktøykasse. Dette synliggjøres i virksomhetsplaner og medarbeidersamtaler.
- ✓ Du kartlegger, sammen med dine ansatte, hva som kjennetegner din tjeneste når dere samarbeider godt med andre. Du sørger for at disse kjennetegnene er levende praksis.
- ✓ Kommunalsjef for oppvekst og utdanning sørger for at samhandlingsmodellen BTI følges opp i lederavtaler.

3. Organisering av oppgaveløsningen

Modellen viser organisering av oppgaveløsning og samarbeid rundt barn, unge og familier som trenger bistand. Handlingsveilederen gir utfyllende informasjon for hvert steg i modellen og verktøykassen gir hjelpemidler for aktivitetene som skal gjennomføres.

Handlingsveilederen løfter særlig fram begrepet *samtidighetsansvar* og verktøykassen har egne hjelpespørsmål for å sikre dette. Samtidighetsansvar betyr at hver enkelt tjeneste er ansvarlig for sin del av tilbudet/hjelpen til barn, unge og familier og ikke kan lene seg på at «andre» i samarbeidet kanskje ivaretar behovene man ser.

Barn og unges medvirkning

Barn og unges rett til medvirkning er en plikt for all kommunal virksomhet. Barn og unges medvirkning er avgjørende og det gis retningslinjer for ivaretagelse av dette i handlingsveilederen. Barn og unge har en *merkompetanse*. De kan noe mer og noe annet enn de voksne. Voksne må forstå og forholde seg aktivt til barn og unges merkompetanse for å være tilstrekkelig til hjelp. Barn og unges medvirkning utdypes ytterligere i strategi nr. 1, barn og unges medvirkning.

Er situasjonen akutt?

Dersom det oppstår en akutt situasjon, der man må handle straks, er det gitt egne retningslinjer for dette. Eksempel på en akutt situasjon er at en forelder kommer i ruspåvirket tilstand for å hente barnet sitt i barnehage eller SFO, eller at et barn eller ungdom forteller om en situasjon som gjør at vi ikke kan sende barnet hjem.

4. Slik skal de ulike tjenestene samarbeide

Både punkt 2 *Fordeling av ansvar mellom tjenestene* og punkt 3 *Organisering av oppgaveløsningen* beskriver hvordan de ulike tjenestene skal samarbeide. Medvirkning, samtidighetsansvar og hyppige evalueringer er sentrale nøkkelbegrep.

Elektronisk samhandlingsverktøy, Visma Flyt Samspill

Foreldre, ungdom og alle typer tjenester kan samhandle i det elektroniske samhandlingsverktøyet Visma Flyt Samspill. Samspill har sikker innlogging og er åpen for alle som ungdommen/foresatte ønsker inn i samarbeidet. Her skrives mål, tiltak og hvem som er ansvarlig. I loggen gjør man også en evaluering av tiltak og måloppnåelse. Det er avgjørende at dem samarbeidet gjelder, fører ordet når effekt skal vurderes og dokumenteres. Slik kan Visma Flyt Samspill bidra til samordning, samarbeid, tverrfaglighet og regeletterlevelse:

- En logg i Samspill opprettes i det man har behov for koordinert innsats.
- En logg er ikke nødvendigvis knyttet opp mot rettigheter og vedtak, og har nettopp derfor lav terskel.
- Enkelt – uten annen bestilling enn at det er behov for å jobbe målrettet og at det er flere aktører som skal gjøre det, ofte samtidig.
- Skal hindre at noen «mister stafettpinnen» og at det oppstår brudd, at barn og familier må «begynne på nytt». Det vil identifiseres om noen tjenester er fraværende.
- Elektronisk løsning er ment å gjøre det brukervennlig spesielt for ungdom og foreldre som er en sentrale aktør i arbeidet.

5. Lederdrøfting som verktøy dersom det oppstår uklarheter om ansvar

Dersom det oppstår uklarheter eller uenigheter om fordeling av ansvar mellom tjenester, innkalles ansvarlige enhetsledere til *lederdrøfting*. Møtet kan gjennomføres som en anonym drøfting, eller med samtykke.

Det er egne rutiner for hvordan disse møtene forberedes og enhetslederne er ansvarlig for at hjelp ikke stopper opp, og har nødvendig kvalitet. [Lenke til tverrfaglige drøftingsteam inkludert lederdrøfting.](#)

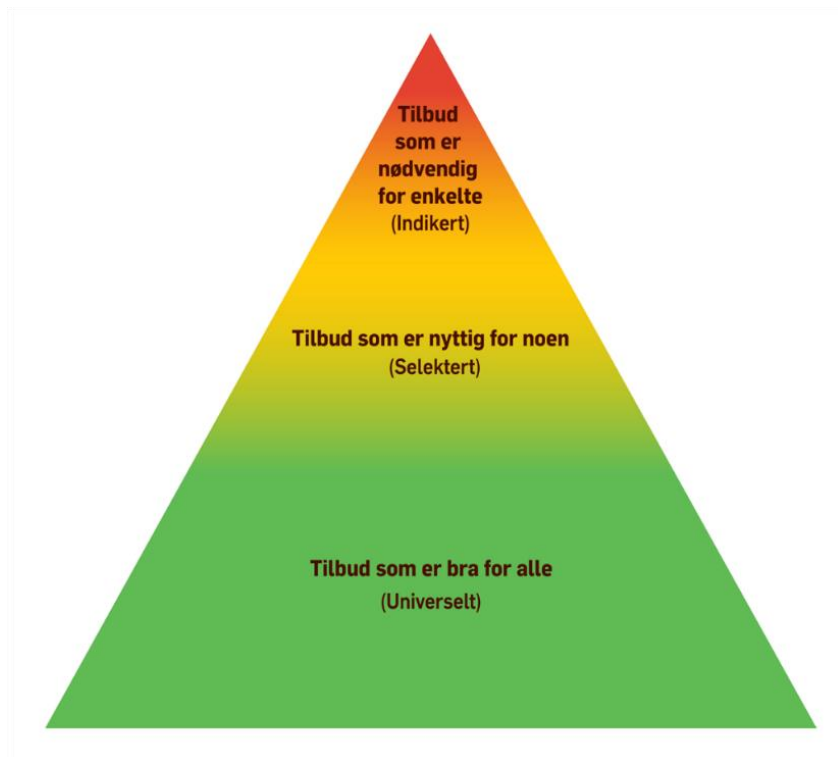

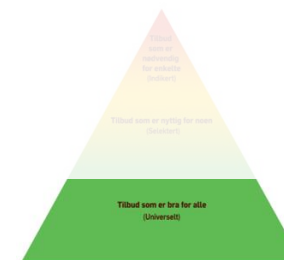
6. Oversikt over kommunens forebyggende tjenester og tiltak for barn, unge og foreldre

Forebygging rettet mot barn og unge handler først og fremst om å legge til rette for et godt oppvekstmiljø for alle kommunens barn. Dette handler både om informasjons- og holdningsarbeid, og konkret arbeid for å skape gode, trygge lokalsamfunn.

Forebyggende tiltak kan deles inn i tre nivå; universelt, selektivt og indikert:

- Universelle tiltak er for alle, uten at det er påvist noen risiko.
- Selektive tiltak er rettet mot grupper der det er kjent at negativ utvikling kan forekomme.
- Indikerte tiltak er rettet mot barn, unge og foreldre der det er klare tegn på utfordringer.

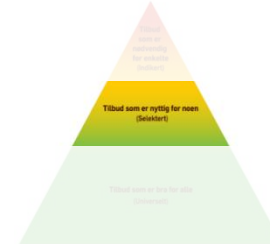

Universelle tiltak

Universelle tiltak, bra for alle	
Tiltak	Beskrivelse; dette får barn og unge i tiltaket som styrker og beskytter dem
Barnehage	✓ Systematisk arbeid med barnas språkutvikling ✓ Daglig støtte til regulering av følelser ✓ Løpende erfaringer i å sette grenser for seg selv og andre ✓ Grov- og finmotoriske aktiviteter, fysisk aktivitet og allsidig bevegelsesgrunnlag ✓ Sosial kompetanse som øves opp gjennom daglig sosialt samspill med barn og voksne ✓ Øvelse i relasjonsferdigheter som bygger opp under inkludering og trygge arenaer for mestring
Skole	✓ Aktiv, variert og relevant begynneropplæring med stor vekt på lek og fysisk aktivitet, særlig for de minste ✓ Øve på emosjonelle og sosiale ferdigheter med veiledning fra ansatte i skole og SFO ✓ Planlegge, gjennomføre og evaluere faglig og sosial læring samtidig ✓ Godt samarbeid i overgangen mellom barnehage og skole ✓ Jobbe for gode, trygge klassemiljøer der alle kjenner tilhørighet og blir tatt vare på i fellesskapet ✓ Gjennomføre kartlegginger av ferdigheter for å kunne sette inn tiltak så tidlig i skoleløpet som mulig
Helsestasjonen	✓ Alle foreldre blir spurt om inntekt, økonomi og bolig ✓ Alle mødre blir screenet for fødselsdepresjon ✓ Alle foreldre blir spurt om egen trivsel, psykisk - og fysisk helse og hvordan familien har det sammen ✓ Undersøker barnets helse og utvikling ✓ Forebygger skjevutvikling og sørger for at barnet ikke vokser seg inn i atferdsvansker ✓ Viser filmen "I trygge hender" for å forebygge vold mot barnet/partner.

	✓ Alle barn ses nakent på konsultasjonene for å kunne oppdage blåmerker/skader.
Skolehelse-tjenesten	✓ Undersøker elevens helse og utvikling i 1., 3. og 8. trinn. ✓ Alle elever og foreldre på 1. trinn får informasjon om vold og overgrep for å lære hva det er, gi barnet et språk til å kunne fortelle, respektere jevnaldernes kropp og grenser og hvor de kan få hjelp. ✓ Alle elever på 3. trinn blir vist filmen <i>Kroppen min eier jeg</i> for å lære barnet om grenser for egen kropp og forebygge seksuelle overgrep. ✓ Alle elever på 8. trinn blir spurt om vold og overgrep for å forebygge, avverge og avdekke dette. ✓ Alle elever på 6. trinn får pubertet - og seksualundervisning for å sikre nødvendig kunnskap og forebygge seksuelle overgrep. ✓ Alle elever på 8. og 10. trinn får informasjon om tilbudet Helsestasjon for ungdom.
Helsestasjon for ungdom (HFU)	✓ Sørger for grundig kartlegging når ungdom under 16 år ønsker prevensjon. Dette for å avverge vold, overgrep og sikre at det er gjensidig samtykket sex. ✓ Sikrer grundig veiledning om seksuell helse og prevensjon for å forebygge seksuelle overgrep og uønsket svangerskap.
Flyktningtjenesten	✓ Kommunen tilbyr foreldreveiledningskurs (ICDP) for flyktninger, som er obligatorisk for foreldre med barn under 18 år i introduksjonsprogrammet. Målet med programmet er å støtte foreldre i deres omsorgsrolle og forebygge psykososiale vansker hos barna. Temaene i samlingene fokuserer på refleksjon og bevisstgjøring av samspill med egne barn i ulike hverdagssituasjoner. ✓ Barnefamilier er en krevende gruppe å kvalifisere inn mot arbeid og selvstendighet. Det legges inn ekstra innsats med tett oppfølging for å ivareta ulike behov raskt etter ankomst. ✓ Et tverrfaglig ansvarsteam er opprettet for å sikre flyktninger med sammensatte behov får riktig hjelp og tidlig identifisere behov for ekstra oppfølging for barn og unge. Samarbeid med foreldre er avgjørende for å sikre barn og unges beste.

Barnevernet	✓ Ansatte i barnevernet gjennomfører undervisningsopplegget «Sara & Alex» for alle elever på 7.trinn. Filmene og håndboka om Sara og Alex er utviklet når barneverntjenesten skal fortelle barn og unge i grunnskolen om barnevernet. Informasjonsmaterialet er først og fremst rettet mot elever på 4.-8. trinn, men kan også benyttes overfor både yngre og eldre elevgrupper. ✓ Ansatte i barnevernet holder kurs/opplæring for ansatte i barnehagene om TBO (traumesensitiv omsorg, omsorgssvikt, samtaler med barn og reguleringsvansker). ✓ Tilbyr drøftinger til ansatte i kommunen knyttet til ulike problematikk/oppståtte/pågående situasjoner.

Selektive tiltak

Selektive tiltak, nyttig og viktig for noen	
<i>Tiltak</i>	<i>Beskrivelse; dette får barn og unge i tiltaket som styrker og beskytter dem</i>
God start!	✓ Tilbud til gravide i risiko fra senest uke 28 i svangerskapet til og med barnet fyller 2 år. Tilbudet gir ekstra tett oppfølging på helsestasjonen og hjemmebesøk i hele perioden.
Oppl. i. §1-4 Tidlig innsats	✓ Intensivopplæring; skolene skal sørge for at elever på 1. til 4. årstrinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt skal få tilbud om intensiv opplæring. ✓ Veiledning og trening i emosjonelle og sosiale ferdigheter ✓ Følge handlingsveilederen i BTI ✓ ABC123: forskningsprosjektet SpedAims ABC123 skal identifisere hvordan skolen best kan støtte utviklingen til barn som strever med både matematikk og lesing.
Psykologtilbud på HFU (helsestasjon for ungdom)	✓ Dropin hver onsdag mellom 14.30 og 18.30, åpent for alle ✓ Psykologhjelp uten henvisning for milde og moderate psykiske helseplager for ungdom i aldersgruppen 12-24 år, timene gis alle ukedager i tillegg til dropin- tilbudet ✓ Tilbud gis senest innen 14 dager
Nittedal UNG/ Utekontakten	✓ Én dør inn til tjenester for barn og unge mellom 12 og 30 år, ingen henvisning. ✓ Lavterskeltjeneste uten krav til henvisning, rask overføring til andre tjenester ved behov ✓ Godt samarbeid med andre tjenester rettet mot målgruppen ✓ Støttesamtaler så lenge de har behov og ønsker det

	✓ Tilbud om én fast kontaktperson som kan være der uavhengig av andre overganger ✓ Hjelp til å stå i og fullføre skole, og å komme ut i og stå i jobb og aktivitet ✓ Hjelp med psykisk helse og rusutfordringer ✓ Hjelp med økonomi og bolig ✓ Praktisk hjelp ✓ Egen tiltaksplan for de som ønsker det ✓ Fast til stede på alle skoler og Bjertnes videregående skole ✓ Åpne lokaler med grupper og aktiviteter som øker mestring, motivasjon og samhold
PPT	✓ Foreldre kan henvise alene, barnehager og skoler kan henvise med samtykke fra foreldre ✓ Barn og unge får hjelp til å finne og forstå egne sterke sider og hjelp til å finne veier gjennom utfordringer med læring og regulering av følelser. ✓ Barn og unge får slått fast egne rettigheter i henhold til opplæringsloven ✓ PPT henviser videre til andre hjelpeinstanser, dersom PPT ikke kan gi tilstrekkelig utredning eller hjelp. ✓ Foreldre, barnehager og skoler får veiledning for best mulig å forstå barn og unges behov og ivareta disse behovene ✓ PPT gir foreldrekurs sammen med Familieteamet, Helsestasjonen og Skolehelsetjenesten
Familieteamet	Alltid med utgangspunkt i barn og unges behov, behandling av milde og moderate psykiske helseplager med et familieperspektiv ✓ Ingen henvisning, lav terskel og høy kompetanse ✓ Foreldrekurs; Tuning in to kids (TiK) (3-12 år) og Tuning in to teens (TiNT) (10-18 år)

Indikerte tiltak

Indikerte tiltak, nødvendig for enkelte	
<i>Tiltak</i>	<i>Beskrivelse; dette får barn og unge i tiltaket som styrker og beskytter dem</i>
Fysioterapi og ergoterapi for barn og unge	✓ Fysikalsk- og ergoterapeutisk hjelp og behandling ✓ Hjelp til å fremme aktivitet og inkludering ved ulike fysiske utfordringer i hverdagslivet ✓ Skaffer og veileder i bruk av hjelpemidler ✓ Veiledning til foresatte og ansatte i barnehager, skoler ✓ Jobber ute i barnehager, skoler og kommer på hjemmebesøk
Autisme-rådgiver	✓ Veiledning til foreldre med barn og unge med autisme ✓ Veiledning og samtaler til barn og unge med autisme ✓ Veiledning til søsken ✓ Veiledning til ansatte i barnehager, skoler og fritidstilbud ✓ Samlinger for foreldregruppa
Alvorlig skole-fraværsteam	✓ Samtaler, utredning og kartlegging av elever og kontekst rundt elever med alvorlig skolefravær ✓ Veiledning til foreldre og skole ✓ Kompetanse om årsaker og virksomme tiltak utvikles i samarbeid med elever, foreldre og skole

FACT-ung	✓ Det utredes hvorvidt Nittedal kommune, i samarbeid med BUP, skal etablere et FACT-ung team. FACT-ung er en behandlingsmodell der BUP og kommunen samarbeider om å gi skreddersydd hjelp og behandling til unge med psykisk helse- og eller rusproblematikk, som ikke klarer å nyttiggjøre seg de ordinære hjelpe- og behandlingstilbudene. Målgruppen til FACT-ung vil ofte vil trenge oppsøkende virksomhet og arenafleksibel behandling. Forprosjektet avsluttes i oktober 2024.
HUS arena	✓ Hus-arena er et spesialpedagogisk og miljøterapeutisk tilbud rettet mot noen få elever på 5.-10. trinn, som i perioder har behov for et annet opplæringstilbud enn det nærskolen kan gi. ✓ Det skal være et fullverdig og helhetlig opplæringstilbud med fokus på praktisk og alternativ opplæring i grunnleggende og sosiale ferdigheter.
Alternative arenaer på nærskolene	✓ Flere av skolene har egne alternative opplæringsarenaer som en del av skolens spesialpedagogiske tilbud. Tilbudene kan organiseres på den enkelte skole eller være fysisk plassert på et annet sted. Eksempler er skole på gård, markaskole, utplassering i bedrift, skolehage.

Barnevernet	✓ Barnevernets oppgave er å ta vare på de mest utsatte barna. De skal beskytte barn mot omsorgssvikt og sikre barn trygghet og utviklingsmuligheter. Barneverntjenesten skal ikke bruke mer inngripende tiltak enn det som er nødvendig. ✓ I praksis betyr dette at barnevernet først og fremst gir hjelp i hjemmet, slik at foreldrene selv skal kunne mestre sitt omsorgsansvar. Dette kan være ulike hjelpetiltak, som råd og veiledning til familien, ansvarsgrupper, familieråd, MST (Multisystemisk Terapi, et behandlingstilbud for familier med ungdom i alderen 12 – 18 år, med alvorlige atferdsvansker), tilsyn, avlastningstiltak, ansvarsgrupper eller barnehageplass. ✓ Hjelpetiltak i hjemmet er noen ganger ikke tilstrekkelig til å ivareta barnets behov. Da kan det være nødvendig å flytte barnet til et fosterhjem eller en barnevernsinstitusjon i en kortere eller lengre periode. ✓ Omsorgsovertakelse – det vil si at kommunen overtar omsorgen for barnet, og barnet flytter til fosterhjem eller en institusjon – skjer bare når barnet blir utsatt for alvorlig omsorgssvikt. Omsorgsovertakelser skal i utgangspunktet være midlertidige. ✓ Barnevernstjenesten har en plikt til å samarbeide med offentlige instanser og andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud jf. barnevernsloven § 15-8 første ledd. Dette gjelder både i enkeltsaker (individnivå) og samarbeid utover oppfølging av det enkelte barn/ungdom (arbeid på systemnivå).
-------------	--

Forsterket tilbud i barne-hage og skole	✓ Forsterket barnehagetilbud for barn med store og sammensatte behov. Avdelingen ivaretar barn med store medisinske behov i kombinasjon med store funksjonsnedsettelse. ✓ Det er 3 ulike tilbud for elever i barneskolen med som har sammensatte, gjennomgripende og vedvarende behov som ivaretas best i egne grupper. Noen elever går hele grunnskolen i en av disse gruppene. ✓ Det er en tilsvarende gruppe for elever i ungdomsskolen, men med noe større kapasitet med tanke på elevtall.
BUP (barne- og ungdomspsykiatri)	✓ Barn og unge i Nittedal har sin poliklinikk for psykisk helse på Grorud, Grorud BUP. ✓ BUP er en spesialisthelsetjeneste og krever henvisning fra lege eller psykolog. ✓ BUP utreder og behandler vansker hos barn og unge som vurderes som moderate til alvorlige. ✓ Lette vansker skal behandles av tjenestene i Nittedal kommune. ✓ Nittedal kommune og Grorud BUP har et samarbeid som heter «All in». Det betyr at alle barn og unge som henvises BUP blir tatt raskt inn for en utredning. ✓ Dersom utredningen viser at vanskene bør ivaretas av tjenestene i Nittedal kommune, settes hjelpen raskt i gang i kommunen. ✓ «All in» sikrer også at barn og unge som skrives ut fra BUP, men som trenger fortsatt oppfølging i kommunen, ikke glipper mellom BUP og kommunen.

SLT - Vi bryr oss!

SLT er en forkortelse for samordnede lokale rusforebyggende tiltak. I Nittedal kaller vi dette arbeidet for *Vi bryr oss!*

Arbeidet er organisert i tråd med SLT- modellen og består av en styringsgruppe, en koordineringsgruppe og to fokusgrupper.

Det drives utstrakt tverrfaglig og koordinert samarbeid i tråd med satsingsområdene og målsettingene som følger.

	Satsningsområde	Mål	Måles gjennom
1.	Seksuelle overgrep og vold	Barn og unge blir ikke utsatt, og utsetter heller ikke andre, for vold og overgrep.	Kriminalitetsstatistikk Elevundersøkelsen Ungdata
2.	Mobbing og trakassering	Barn og unge opplever å være inkludert og oppvekstmiljøene er uten mobbing, ekskludering og trakassering.	Elevundersøkelsen
3.	Skape «innenforskap»		Ungdata (vennskap, mobbing) Kriminalitetsstatistikk (radikalisering, hatkriminalitet)
4.	Alkohol og rusmidler	Barn og unge utsetter en eventuell alkohol- eller tobakkdebut til de er 18 år og velger et helt liv uten illegale rusmidler.	Ungdata Kriminalitetsstatistikk

Følgende strategier anvendes av alle som arbeider med barn, unge og familier for å nå målene innen de fire satsingsområdene:

1. Barn, unge og voksne har nødvendig kunnskap om betydningen av inkludering - kunnskap om seksuelle overgrep, vold, mobbing, rus og konsekvenser av dette.
2. Klart definerte meldepunkter der barn og unge trygt kan si fra.
3. Voksne har ansvar for at barn og unge får nødvendig trening i sosial kompetanse.
4. Voksne har nødvendig handlings- og samhandlingskompetanse.

Evaluering, revidering og realisering av planen

Barn og unge i risiko skal fanges opp og følges opp, fra tidligst mulig tidspunkt, i samarbeid med foreldre, uten oppfølgingsbrudd og med dokumentert effekt. Dette er et overordnet mål for samhandlingsmodellen BTI og alt forebyggende arbeid.

Kontinuerlig evaluering med påfølgende revidering er derfor avgjørende i arbeid som hele tiden skal tilpasses behovene til barn og unge. En plan som beskriver operativ virksomhet og som også beskriver kommunens adferd og aktiviteter i tjenestene, må hele tiden vurderes opp mot virkningen av tiltakene som iverksettes. Realisering og etterlevelse av planen må erfares å virke for dem tiltakene og tilbudene er ment å treffe.

Kommunen vil benytte sentrale indikatorer for å sikre målrettede og effektive tiltak. Tiltak må oppleves virkningsfulle, Involvere barn unge og foresatte, oppleves samordnet og preget av kontinuitet. Internt må kommunen sikre at ressurser utnyttes effektivt og at tiltak er godt koordinert og har samtidighet.

Det vil årlig, for internlæring og kvalitetsutvikling, gjøres en gjennomgang av saker som kommunen har lyktes/ikke har lyktes med, og identifiseres årsaker til dette. Det må sikres at læringspunkter blir til læring og endring. Det vil benyttes etablerte verktøy for dette.

Kommunens tidlige innsats og forebyggende arbeid skal styrkes, og forebygging skal skje på flere nivåer. Dette krever at barnehager, skoler og helsetjenester styrker det forebyggende arbeidet. Statsforvalteren forventer høy aktivitet på barneverns- og oppvekstfeltet, og ber kommunene om å styrke kvalitets- og tiltaksutvikling i og utenfor barnevernet. Alle må jobbe mer forebyggende, og tiltaksutvikling må skje på alle nivåer og i alle tjenesteområder/sektorer i kommunen. Hvordan vi lykkes med dette vil også være gjenstand for evaluering og revidering av *plan for forebygging og oppfølging av barn og unge*.

Ledere har et særlig ansvar for å bidra til at vi sammen lykkes i arbeidet med forebygging og oppfølging av barn og unge. Forventninger i denne planen vil derfor inngå i relevante lederavtaler og virksomhetsplaner.

Lenker til ressurser som inngår i temaplanen

Lokale nettressurser, tilgjengelig på kommunens nettside:

- [God start!](#)
- [BTI- modellen med handlingsveiledere](#)
- [Nittedal kommunes handlingsplan for et godt psykososialt læringsmiljø i barnehagen](#)
- [Nittedal kommunes handlingsplan for et godt psykososialt læringsmiljø i skolen](#)
- [Kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene 2019-2022](#)
- [Strategiplan for kvalitet i Nittedalsskolen 2020-2023](#)
- [Konsultasjonsteam i Nittedal kommune](#)
- [TIK og TINT kurs for foreldre](#)
- [Nittedal UNG](#)
- [Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2035](#)
- [Organisasjonspolitikken](#)

Sentrale/nasjonale nettressurser

- [Folkehelseprofil Nittedal 2024](#)
- [Oppvekstprofil Nittedal 2023](#)
- [Rammeplan for barnehagen](#)
- [Barnehageloven](#)
- [Læreplan for grunnskole](#)
- [Opplæringsloven](#)
- [Ressurssiden for inkluderende barnehage- og skolemiljø](#)
- [Barnevernsloven](#)
- [Nasjonalt pakkeforløp barnevernet](#)
- [Evaluering av barnevernsreformen - første statusrapport med søkelys på forebygging og tidlig innsats](#)
- [Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier](#)